

Den sidste sag på dagsordenen var:

26) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 119:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af et hybridnet.

Af Ritt Bjerregaard (S) m.fl.
(Fremsat 3/5 84).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Indledningsvis i mine kommentarer til dette forslag skal jeg erindre om den redegørelse, som jeg den 10. maj 1983 på regeringens vegne gav folketinget netop om hybridnetplanerne, en redegørelse, som ikke hidtil har været diskuteret her i tinget, og derfor finder jeg det dobbelt nødvendigt at henvise til indholdet af denne ret udførlige og, tør jeg også nok sige, positive redegørelse, regeringen gav for netop et år siden.

Jeg skal yderligere erindre om, at som et resultat af denne redegørelse rettede regeringen en henvendelse til teleselskaberne og anmodede dem om omkring 1. november at forelægge en mere detaljeret udarbejdet plan om tilkomsten af et hybridnet. Dette gjorde teledistributionerne i fin samdrægtighed, og også denne plan skal jeg henvise til, idet jeg understreger, at der er tale om en plan og ikke planen over alle andre planer, idet denne plan jo altså har nogle indbyggede forudsætninger om en vis tilslutning, forudsætninger, som man ikke med sikkerhed kan vide vil falde i hak, og gør de det ikke, er det klart, at så vil en hel række af de andre angivelser i planen også ændre sig.

Siden november har der altså været mange overvejelser i regeringen og i ministeriet for offentlige arbejder samt i kulturministeriet om denne sag, vi har haft en række udvalgsarbejder gående, og der har gud ske lov været ikke så lidt offentlig debat. Da jeg for nylig blev spurgt af en journalist, hvad jeg sagde til, at socialdemokratiet nu kom med sit eget forslag, kunne jeg kun svare det samme, som jeg vil sige her: det er sandelig overordentlig velkomment, for det vil jo give visse ideer om, hvad socialdemokratiet tænker om disse ting, og det er jo meget vigtigt både

for regeringen og for samfundet, så der er ingen tvivl om, at jeg hilser forslaget og debatten herom i dag velkommen.

At spørgsmålet ikke er simpelt, har vi vidst længe, og man kan roligt sige, at kompleksiteten i hele problemstillingen fremgår tydeligt af det beslutningsforslag, som vi har til behandling her i dag, men før jeg påviser dette, skal jeg minde om begrundelserne for den store interesse for hybridnetplanerne.

Kort formuleret kan man vel sige, at opbygning af et hybridnet har følgende hovedformål:

For det første at skabe mulighed for, at væsentlig flere, helst alle, danskere skal kunne modtage udenlandske TV-programmer i god teknisk kvalitet, hvad enten disse transmitteres via satellit eller spredes på konventionel vis, og der skal ikke være nogen etat, ikke nogen komité, ikke nogen minister eller nogen anden instans, som skal sortere, som skal censurere, hvad der må modtages.

Som punkt 2 vil jeg nævne, at det er vigtigt at fremme en tidssvarende udbygning af det offentlige telenet med henblik på at skabe mulighed for avancerede og stærkt kapacitetskrævende kommunikationsformer, herunder først og fremmest bredbåndskommunikation.

Endelig skal jeg for det tredje som baggrund nævne, at det i videst mulig udstrækning bør hindres, at der sker resourcespild ved dobbeltinvesteringer i kabelanlæg og programnedtagningsudstyr.

Til de nævnte hovedbegrundelser kan man så i øvrigt føje den positive omstændighed, at dansk industri er i besiddelse af den tekniske ekspertise og produktionserfaring, som er påkrævet til udførelse af også de teknologisk avancerede elementer, som indgår i et hybridnet.

Om de nævnte 3 hovedmålsætninger er der, så vidt jeg kan se, enighed mellem regeringen og forslagsstillerne.

Midlet til at nå de omtalte mål er åbningsen af muligheden for, at teledistributionerne kan langdistancefremføre udenlandske radio- og TV-programmer til fællesantenneanlæg, hvorigennem programmerne videredistribueres til den enkelte modtager.

Det net, som skal opbygges til dette formål, hedder som bekendt et hybridnet, fordi det består af flere komponenter, dels radio-kædeforbindelser til formentlig 13 punkter

[Ministeren for offentlige arbejder]

fordelt over landet, dels bredbåndsforbindelser baseret på lyslederteknik til centraler og hovedfordelere og endelig koaksialkabler baseret på traditionel, analog teknik fra hovedfordelere til fællesantenneanlæg.

Der synes også at være enighed om to afgørende forudsætninger for etableringen af det omtalte net. Den ene forudsætning er den, at de almindelige telefonabonnenter ikke skal pålægges omkostninger i forbindelse med, at der tilvejebringes faciliteter for langdistancefremføring af udenlandsk TV. Den anden forudsætning er – og den synes der også at være enighed om – at heller ikke de offentlige kasser skal betale for nettets opbygning. Nettet skal med andre ord finansieres og drives ved opkrævning af de nødvendige takster, altså en brugerfinansiering og ikke en skatteyderfinansiering.

Jeg skal så gå over til at kommentere forslagens enkelte punkter.

Punkterne 1, 2 og 3 er i vid udstrækning sammenfaldende med de overvejelser, som regeringen selv gør sig på dette felt. Det samme kan dog ikke helt siges om bemærkningerne til de 3 punkter, i hvert fald ikke samtlige, og heller ikke om de generelle bemærkninger. Jeg tænker her på det i bemærkningerne til punkt 2 anførte om de aktivitetsmuligheder, som hybridnettet skulle give i landdistrikterne.

I de generelle bemærkninger antydes, at også de 400.000 husstande, som i teleadministrationernes rapport af november 1983 ikke i første omgang var forudsat betjent, nu skal have tilslutningsmulighed, og dermed antydes, at forslagsstillerne måske ikke helt har gjort sig omkostningsforholdene ved hybridnettet klare. Det må i hvert fald slås fast, at de økonomiske virkninger af forslaget, som omtales i bemærkningerne, netop er knyttet til det sæt af forudsætninger – som jeg sagde i min indledning – som teleadministrationerne har arbejdet med. Såfremt der pilles herved, vil tallene komme til at se ganske anderledes ud. Men så langt, så godt – i principiel enighed.

I forslagets punkt 4 hedder det imidlertid, at taksterne »for hybridnettet skal være ens for alle tilsluttede abonnenter uanset deres geografiske placering eller størrelsen af de fællesantenneanlæg, hvortil de er knyttet.«

Det er på dette punkt, forslaget mest afgørende afviger fra regeringens hidtidige over-

vejelser og også fra teleadministrationernes rapport eller plan. Forslaget om, at tilslutnings- og abonnements takster for alle tilsluttede abonnenter skal være ens uanset geografisk placering og størrelse af fællesantenneanlæg, udelukker jo, at der kan blive tale om en markedsstyret udvikling.

Når forslaget så yderligere kombineres med det forhold, at alle fællesantenneanlæg uanset størrelse og placering tilsyneladende også skal have krav på tilslutning, er enhver sammenhæng med teleadministrationernes rapport borte.

Det er velkendt, at enhedsprisen pr. abonnent er voksende ved nettets forgrening, og såfremt man skal betjene også de ca. 400.000 husstande, som ikke var forudsat betjent i teleadministrationernes rapport, skrider det økonomiske grundlag. Så er den samlede omkostning ikke længere 2½ mia kr. og gennemsnitstaksten ikke længere 420 kr. eksklusiv moms, således som det anføres side 4 i afsnittet »Økonomiske konsekvenser af forslaget« i bemærkningerne til beslutningsforslaget.

De egentlige landområders situation skal naturligvis følges tæt og tilgodeses, så vidt det overhovedet er muligt, og her vil jeg især pege på regeringens teknologiprogram. Men det kan samtidig fastslås foruden det allerede sagte, at jo før man kommer i gang med oprettelse af hybridnet på de tættere bebyggede steder, desto før vil det også komme ud i de egentlige landområder, og man kan altså også slutte modsætningsvis.

I forslagets punkt 5 foreslås skabt et takst- og finansieringssystem, som kan neutralisere uheldige konkurrencemæssige forhold i relation til hybridnettet. I bemærkningerne opstilles 3 modeller for styring: A, B og C, og jeg har med glæde hæftet mig ved, at forslagsstillerne her lægger tingene meget åbent frem og erklærer deres villighed til at diskutere spørgsmålet nærmere under folketingets behandling.

Min tid er knap i forhold til det store, ret teknisk betonedede emne, så jeg skal med hensyn til modellerne A og B kun sige, at de, som svenskerne siger, går inte ihop – de går ikke op. Man kan ikke sige, at det er gratis, når der alligevel skal betales, for et eller andet sted skal betalingen jo komme fra, og som jeg allerede har redegjort for med hensyn til de tyndere befolkede steder, kan vi

[Ministeren for offentlige arbejder]

ikke særlig godt gå ind på en takstudligning, for det tror jeg vil hæmme igangsættelsen af hele projektet.

Men jeg skal specielt sige noget om model C. Den handler om en begrænsning af antenneanlæg til ca. 1.000 tilslutningsmuligheder. Det er en mulighed, som mediekommissionen i sin tid pegede på, og som også var medtaget i regeringens føromtaltede redegørelse af 10. maj i fjor. Når regeringen alligevel må stille sig afvisende over for en sådan mulighed, skyldes det en generel ulyst til at pålægge borgerne nye restriktioner, som i deres virkning kan være meget vilkårlige. Muligheden for at nedbryde allerede eksisterende større antenneforeninger til mindre enheder anser jeg slet ikke for realistisk. Når man således er nødsaget til at acceptere de eksisterende store anlæg, vil det være vanskeligt at finde forståelse for et lodret forbud imod udvidelsen af mindre anlæg. Endelig må det erindres, at finansierings- og takstproblematikken ikke vil være løst med denne restriktion.

Regeringen kan således ikke tilslutte sig de tre opstillede løsningsmodeller for takst- og finansieringsproblemerne. Det er endvidere vor opfattelse, at det netop er forslagsstillerens forudsætninger om enhedstakst og tilslutningsret for alle, som aktualiserer de særprægede udlignings-, afgifts- og forbudskonstruktioner. Såfremt man i højere grad lader markedet råde, vil en væsentlig mildere styring være tilstrækkelig til at sikre, at hybridnettet kommer i gang.

Hvad angår forslagets punkt 6, er der overvejende sammenfald mellem forslagsstillerens og regeringens synspunkter; dog skal det være helt klart, at den begrundelse, der i bemærkningerne til punkt 6 er givet i forslaget, er totalt anderledes end det, vi mener.

Lad mig afslutningsvis give nogle få streger til den model, som regeringen i øjeblikket forhandler med sig selv og andre, og som jeg håber at der i løbet af kortest mulig tid vil blive opnået meget bred enighed om her mellem folketingets partier. Jeg skal tage det i nummereret opremsning:

1. Flest muligt bør kunne modtage mest muligt snarest muligt. De ydelser, som hybridnettet skal baseres på, er langdistancefremføring af naboprogrammer og programmer fra kommunikationssatellitter.

2. Den frie adgang til at modtage signaler fra rundspredende satellitter skal ikke beskæres.

3. De ydelser, der leveres, skal så vidt muligt betales af de brugere, der ønsker dem. Dette forstår jeg også er et af udgangspunkterne for forslagsstillerne.

4. Det skal være efterspørgslen og øvrige markeds kræfter, som i hovedsagen styrer og regulerer hybridnettets udvikling.

5. Den styring af fællesantenneanlæggenes udvikling, som er en forudsætning for hybridnetudviklingens tempo, bør ske inden for den enkelte kommune og med den enkelte kommunes og det regionale telefonselskabs medvirken. Regeringen sætter især stor pris på, at kommunerne inddrages i denne planlægning og i de beslutninger, der skal tages.

6. Regeringen vil gennem aktiv støtte til projekter, særlig til lokale projekter, medvirke til udvikling og afprøvning af informationsteknologiske nyskabelser og vurdering af disses konsekvenser, og det er altså herunder, at ikke mindst tyndtbeboede områder skal inddrages.

7. Endelig skal jeg for en ordens skyld tilføje, at regeringen er indstillet på at foreslå de nødvendige ændringer i ophavsretslovgivningen med sigte på at lette rettighedsplaceringen.

Foruden henvisningen til redegørelsen af 10. maj 1983 skal jeg endnu nævne, at jeg selv noget mådeholdent, men dog temmelig utvetydigt har deltaget i debatten, således som den er foregået det sidste års tid, og at jeg hele vejen igennem på regeringens vegne har kunnet fastholde tilslutningen til, at hybridnettet, der jo sådan set allerede så småt er ved at blive skabt og har været det i nogle år, får yderligere medvind og fart på, og det er som sagt regeringens hensigt i det bredest mulige samarbejde her i folketinget at nå de få nødvendige reguleringer og især at give de åbninger og impulser, der måtte være brug for i industrien, i telefonselskaberne og i kommunerne.

Flemming Jensen (KF):

Indledningsvis vil jeg sige, at jeg i lighed med ministeren finder det ganske godt, at vi på denne måde bliver provokeret til at få sat yderligere fart i debatten om hybridnettet. Jeg tror, det er meget vigtigt. Jeg tror også,

[Flemming Jensen]

det er vigtigt, at vi understreger, at denne diskussion er noget, der ikke bare gælder TV. I den forbindelse er hybridnettet jo på en måde en nødvendighed, men bliver måske snarere brugt som en løftestang, så at alle kan se og alle kan høre.

Det hele drejer sig vel fundamentalt om, at Danmark i de sidste 100 år er blevet en af verdens mest telefonbrugende nationer, at brugen af telelinjerne vil vokse, så kun fantasien kan sætte en øvre grænse for, hvad de kan bruges til, og at vi derfor under alle omstændigheder skal udbygge deres kapacitet betydeligt.

En opbygning af et sådant net kan skabe helt nye, måske uanede muligheder for, hvordan vi skal og vil leve med hinanden både i familien og i arbejdslivet. En tovejskommunikation i fremtidens Danmark, hvor vi alle har rådighed over et system, der giver os informationer i billede, i lyd, i data i næsten ubegrænsede mængder og i en bedre kvalitet, end vi i dag forestiller os, er vel noget af perspektivet.

Vi har meget længe talt om informations-samfundet; mængderne af data bliver så store, at de er uoverskuelige for den enkelte, hvis ikke teknikken tages i brug fuldt ud. De dage er forbi, hvor vi klarede os med gammeldags opslagsteknik.

Så langt, så godt. Men måske har vi en noget anden indfaldsvinkel – også på dette område ønsker det konservative folkeparti den størst mulige frihed. Det er vores opfattelse, at vi vel nok hellere må lade det gå lidt langsommere end at tvinge noget ned over folk. Det kommer jo under alle omstændigheder – nej, det er der allerede. I dag lægges der lysledere ned, og det vil vise sig her som andre steder, at når behovet er der, kommer løsningen. Den kommer, fordi behovet bliver større og større, den kommer også, fordi det vil give beskæftigelsesmuligheder, og den kommer, fordi det vil give større muligheder for lokalt TV. På dette punkt er jeg fuldstændig enig med forslagsstillerne; vi kan ad denne vej styrke nærmiljøet, som det vist hedder, og sikre øget kontakt til det lokale samfund.

Men jeg vil imidlertid dertil føje, at der naturligvis også er risici forbundet dermed, og derfor skal vi drøfte denne sag grundigt igennem. I hvert fald vil jeg gerne understrege, at vi næppe fremmer sagen ved overflødig tvang – lad tingene udvikle sig.

Som eksempel vil jeg gerne nævne, at hvis P & Ts eneret på modtagelse af signaler fra kommunikationssatellitter ikke er nødvendig, hvorfor så opretholde den? Man taler også om en vis styring af fællesantenneanlæggene; der er i dag 8.600, så vidt jeg ved, med en tilslutning på omkring 2,7 millioner mennesker. Dem skal vi ikke genere, når det ikke er nødvendigt.

Udviklingen kommer, som jeg nævnte det, og jeg er overbevist om, at den kommer hurtigere, end vi havde ventet, måske også uden initiativer herfra.

Hvad angår de øvrige punkter – for dette skulle jo være en principiell debat – skal jeg i øvrigt henvise til ministerens tale, og med disse erkendt principielle betragtninger ser jeg frem til den følgende diskussion. Det er vist meget klogt, at vi på ingen måde afviser hybridnettet og dets muligheder. Det vil også være klogt, hvis vi ikke graver os dybere ned, end at denne meget store opgave, når den skal løses, kan blive løst i et bredt samarbejde.

Fogh Rasmussen (V):

Venstre er tilhænger af, at der uden tøven nu udgår et klart signal om, at televirksomhederne kan påbegynde udbygningen af et hybridnet. Vi er klar over, at skeptikere har indvendt, at der er lavet for få analyser af hybridnettets samfundsøkonomiske rentabilitet, og man har spurgt, om der over hybridnettet kan tilbydes tjenester til erhvervslivet og andre, som ikke allerede kan tilbydes over det eksisterende telenet. Der er også nogle, der mener, at lyslederkablerne er forældede, næsten før de er lagt i jorden. Det er nok de færreste, der egentlig kan besvare de spørgsmål, men det, vi må slå fast politisk, er, at den sikreste måde, hvorpå man kan gardere sig imod fejlinvesteringer, er ved at lade det frie marked selv afgøre udbygningstakten for hybridnettet. Teleadministrationerne skal forestå udbygningen, men nettet skal opbygges i den takt, som efterspørgslen efter bredbåndstjenester vil afgøre.

En opbygning af hybridnettet på markeds-mæssige vilkår kræver, at i hvert fald 3 principper er opfyldt. For det første skal der overhovedet ikke puttes offentlige midler i hybridnettets opbygning. For det andet skal teleselskaberne fastsætte takster efter almin-

[Fogh Rasmussen]

delige, markedsmæssige principper med henblik på at opnå konkurrencedygtighed, og for det tredje skal det enkelte selskab sænke vandtætte skodder mellem hybridnettet og selskabets øvrige aktiviteter. Bredbåndstjenesterne skal altså hvile økonomisk i sig selv.

Med henblik på at skabe så lige tilslutningsvilkår som muligt bør der nok foretages takstudligning inden for koncessionsområdet. Hybridnettet skal altså ikke hjælpes kunstigt frem ved, at man blander TV- og hybridnet sammen. Selvfølgelig kan hybridnettet anvendes til fremføring af TV, men nettets væsentligste formål i fremtiden må vel egentlig være at betjene erhvervslivet og offentlige institutioner med bredbåndstjenester i øvrigt. Vi kan i hvert fald ikke være med til, at TV-forbrugerne i realiteten skal betale for etableringen af et hybridnet, som de ikke behøver for at modtage udenlandsk TV. Derfor må vi også forlange, at den danske befolkning får en fri og fuldstændig uhindret adgang til selv at bestemme udbuddet af udenlandsk TV.

Allerede i dag kan vi modtage udenlandsk TV via kommunikationssatellitter. Disse satellitter tjener også almindelige kommunikationsformål. Om nogle få år vil vi desuden kunne modtage TV fra direkte rundspredende TV-satellitter; disse satellitter sender formentlig kun TV.

I dag er det sådan, at post- og telegrafvæsenet har monopol på nedtagning af signaler fra kommunikationssatellitterne. Vi har noteret os, at mediekommissionens formand, professor Clausen, i Jyllands-Posten den 6. april 1984 har udtalt:

»Der er næppe nogen helt skudsikker begrundelse for, at post- og telegrafvæsenet skal have eneret på nedtagning af TV-signaler fra kommunikationssatellitterne.«

Vi vil i hvert fald meget gerne have undersøgt dette forhold. Efter vores opfattelse er der ingen grund til at opretholde et monopol, hvis ikke der er en skudsikker begrundelse for det; det må man se nøje på. Vi ved, at det i en række andre lande er tilladt private fællesantenneanlæg at nedtage TV fra kommunikationssatellitter. Hvis det overhovedet er muligt, kunne vi også ønske os lidt frihed her i Danmark.

Vi ønsker også, at enhver dansker frit skal kunne sætte parabolantennen op og nedtage udenlandsk TV fra de direkte rundspredende TV-satellitter.

Med de bemærkninger må vi også afvise i hvert fald store dele af socialdemokratiets beslutningsforslag. Det hænger ikke sammen økonomisk, det kapper forbindelsen til det frie marked, og det er i øvrigt på visse punkter ret restriktionspræget. En udbygning af hybridnettet på markedsvilkår og med fuldstændig frit slag for modtagelse af udenlandsk satellit-TV er simpelt hen den bedste forsikring overhovedet imod fejlinvesteringer.

I det hele taget ønsker venstre den størst mulige frihed, de færrest mulige restriktioner, på medieområdet; vi er faktisk trætte af de bekymrede formyndere, som ikke tør lade folk vælge selv.

Ingerlise Koefoed (SF):

I SF synes vi, ligesom flere andre har sagt det her i dag, at det er udmærket, at socialdemokratiet har fremsat sit forslag om etablering af et hybridnet. Forslaget er nemlig – og det har vi også allerede observeret – velegnet til at trække regeringen ud af busken med hensyn til, hvad den egentlig pønser på inden for informationsteknologien. Det er også velegnet til langt om længe at få gang i den debat, der har ligget og luret om, hvordan, hvorfor og hvornår man skal etablere et hybridnet som forløber for et bredbåndsnæ, og hvorvidt man overhovedet har behov for at etablere et sådant net.

Men at det, som nogen har sagt, skulle være velegnet til, at folkettingen inden sommerferien skulle kunne træffe principbeslutning om at etablere et hybridnet, vil jeg afvise; dertil er der alt for mange uafklarede problemer og ubesvarede spørgsmål med hensyn til f.eks. arbejdsmarkedspolitikken, erhvervs politikken, uddannelses politikken og kultur politikken udvikling, hvis hybridnettet etableres. At træffe principbeslutning nu ville efter vores mening være helt hovedløst. Der skal mange diskussioner og mange oplysninger til, før det kan ske, og der skal først og fremmest en bred folkelig debat til, sådan som vi har foreslået den startet med vores forslag om en folkelig oplysningskampagne om informationsteknologi.

Om selve forslaget vil jeg sige, at det indeholder nogle gode elementer, og at det stiller nogle krav, som også vi vil stille, hvis og når der skal etableres et hybridnet. Nettet skal etableres sådan, at der skabes grundlag for

[Ingerlise Koefoed]

udvikling af et landsdækkende bredbåndsnet, tilslutnings- og abonnementstaksten skal være ens over hele landet, og post- og telegrafvæsenet skal efter vores mening fortsat have eneret på at modtage og viderebefordre signaler fra kommunikationssatellitter. Får de ikke det, vil der blive en fuldkommen forvirring i medie billedet, som vi i hvert fald ikke bryder os om.

Vi mener også, at tilslutningsadgangen skal være frivillig. Men der er mange andre problemer, som forslaget lader stå åbne, og det er der såmænd ikke så meget at sige til, for der er jo, som jeg sagde før, mange spørgsmål at stille.

Jeg vil starte med et par stykker af dem, herunder det vel nok for os vigtigste: hvad er det egentlig for nogle tjenester ud over mere TV, som dette hybridnet kan tilbyde, og som ikke allerede kan fås via de eksisterende tele-tjenester?

Hvad vil der ske med de store udkantsområder, som hybridnettet jo ikke kan nå? Hvor vil man i dette totalrammesamfund tage pengene fra, når nettet skal etableres? Hvordan vil man sikre sig mod den teknologiske arbejdsløshed, der kan blive følgen af etableringen? Hvordan vil man sikre levende kulturaktiviteter for børn og voksne, en god arbejdsmarkedspolitik, en uddannelsespolitik, der giver folk mulighed for selv at styre? Og hvordan vil man inden for de stive telefon- og postvæsenstyrelser sikre folkelig indflydelse og demokratisk kontrol? Hvordan vil man klare alt det under en borgerlig regering eller under en eller anden form for hybridsamarbejde bestående af de borgerlige og socialdemokraterne? Og hvordan kan man bruge disse ting til at udvide eksporten, når England, Frankrig, Vesttyskland og Japan også har fået øje på de udviklingsmuligheder, der ligger i hybridteknikken?

Endelig vil jeg sige, at det stadig væk for mig er meget svært at se forbindelsen mellem hybridnettet og det, som vi nu diskuterer i kulturudvalget: TV og 18 UHF-antenner. Jeg vil gerne spørge, om det er helt sikkert, at der her ikke bliver tale om dobbeltinvesteringer, eller om det ikke ville være rimeligt, at man havde taget en eller anden principbeslutning for eller imod hybridnettet, før man besluttede sig på de andre punkter.

Så siger man, at det haster, og at beslutningen skal tages nu. Men jeg vil sige, at det

haster vel egentlig ikke mere, end det jager. For det er vigtigt, når det nu er af overvældende samfundspolitisk og kulturpolitisk betydning, som man siger det er, at befolkningen er med til at tage stilling, og at politikerne har fået tid til at tænke sig om og til at tale om det også ude i virkeligheden uden for folketinget. Den tid får vi altså ikke inden sommerferien og nok heller ikke lige efter, at den er forbi. Men vi er meget parate til at deltage i debatten og til at stille mange spørgsmål under udvalgsarbejdet.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil gerne sige tak til socialdemokratiet, fordi det har fremsat dette forslag. Vi synes, det er på høje tid, at et af de store, nye teknologiske udviklingsområder kommer til alvorlig debat i folketinget og i udvalget.

Vi siger altså ja til diskussionen – og det forstår vi i øvrigt også at både regeringen og regeringspartierne gør og måske også endda har behov for – men vi siger ikke uden videre ja til den socialdemokratiske konklusion, nemlig at vi skal forcere et hybridnet.

Her er et område, som både økonomisk og socialt og kulturelt skal undersøges nærmere.

Efter vores opfattelse er beslutningsgrundlaget ikke i orden, og jeg kunne godt lide at vide, om det er det for socialdemokratiets vedkommende. Jeg har egentlig læst bemærkningerne sådan, at man primært har fundet, at det var meget vigtigt, at beslutningen også kom ind i folketinget, men ikke, at man nødvendigvis var afklaret på alle punkter. Jeg har altså ikke som andre ordførere den opfattelse, at man med dette forslag ville have en principbeslutning inden sommerferien, for det føler vi bestemt ikke der er grundlag for.

De planer, der har været fremlagt, og den diskussion, der har været ført, har været stærkt præget, synes jeg, af både tekniske og erhvervmæssige interesser og i virkeligheden utrolig lidt af forbrugermæssige behov og forbrugernes økonomi i projektet. Det kunne man sammenfatte som de sociale og kulturelle elementer. Det har kørt meget på det tekniske og erhvervmæssige, også fordi der er en stærk erhvervmæssig interesse i det, og meget lidt på det forbrugermæssige, sociale og kulturelle.

Jeg synes egentlig, man kunne starte med at spørge, hvilket behov der egentlig er for et

[Lone Dybkjær]

hybridnet, og hvem det er, der har behovet. Er det de enkelte private familier, eller er det erhvervslivet? Er sandheden i virkeligheden, at man benytter forbrugernes ønske om mere TV til at trække erhvervslivets behov hen over forbrugerne og få dem til at være med til at finansiere det? Eller er det sådan, at vi faktisk er nødt til for overhovedet at få en smule styr på dette område at etablere et hybridnet. Her tænker jeg med »styr« ikke blot på den indholdsmæssige side, men i høj grad også på det, man kan kalde den mere signalstøj-mæssige side af det, sådan at vi er nødt til at få et hybridnet for overhovedet at få nogle fornuftige muligheder for signal-fremføringer senere hen.

Jeg synes altså, man må starte med at spørge, hvad behovet egentlig er, og hvem der har det.

Hvem er det så, der skal have mulighed for at få hybridnettet? Skal vi have et hybridnet, må grundlaget være, at man skal ud til alle. Vi finder det faktisk ikke acceptabelt, at der er 400.000 husstande, der ikke kan være med til at få hybridnettet. Skal man etablere et hybridnet, må man altså sikre, at alle får mulighed for at få det, og de argumenter, der fra erhvervslivets side har været fremført om, at når man flytter på landet, har man nu en gang accepteret et lavere serviceniveau, finder vi slet ikke er en rimelig betragtningsmåde.

Hvis det skal være udgangspunktet, må vi spørge, hvad hybridnettet så koster reelt nu og i fremtiden, naturligvis i forhold til en udvikling, vi i øvrigt under alle omstændigheder står over for. Er det f.eks. rigtigt, at vi taler om godt 1 mia. kr. mere i de næste fem år investeringsmæssigt i forhold til, hvad der under alle omstændigheder skal ske, eller hvad er beløbene, og hvad koster det forbrugerne? Jeg synes, det er meget vigtigt, at vi under udvalgsarbejdet får belyst, hvad det egentlig er, forbrugerne skal betale over en årrække, hvad det betyder for de laveste indkomster, at vi sætter denne udvikling i gang, og hvordan vi, hvis der er tale om store ekstra udgifter – hvad jeg tror der er – kan tilgode de laveste indkomster. Med andre ord er det nødvendigt med en totaloversigt over de næste år og naturligvis så – det fremgår også indirekte af det, jeg har sagt – med en fastlæggelse af, efter hvilke principper disse udgifter skal dækkes, om det f.eks. skal være

telefonsystemet med en fast takst og så efter forbrug eller det skal være efter andre systemer. Der er vores udgangspunkt, at telefonsystemet måske kunne danne et grundlag i den videre diskussion om, hvad det skal koste de enkelte forbrugere.

Her har jeg navnlig peget på de sociale og økonomiske sider og ikke direkte været inde på den kulturelle side af det, som i virkeligheden er den vigtigste. En del af udviklingen er allerede i gang og kommer, uanset om vi etablerer et hybridnet eller ej, nemlig muligheden for de mange TV-programmer. Derfor synes vi, at det afgørende spørgsmål at stille i forbindelse med hybridnettet er, hvad det betyder, og hvordan vi kan give andre, ligeværdige kulturelle tilbud i et samfund, der vil være præget stærkt af de mange TV-programmer.

Det afgørende spørgsmål, når vi nu får disse mange TV-programmer – og det gør vi, uanset om vi etablerer et hybridnet eller ej – må være, hvilke kulturelle muligheder og måske kulturelle og samfundsmæssige problemer hybridnettet herudover giver.

Birgith Mogensen (CD):

Centrum-demokraterne glæder sig over, at socialdemokratiet med det foreliggende forslag viser sin interesse for etablering af et hybridnet. Vi anser det for vigtigt for især vort erhvervsliv at komme videre i denne sag, som tilsyneladende er godt begyndt.

Det foreliggende forslag rummer en række interessante problemstillinger, som det er væsentligt at få belyst her. Lad mig blot pege på nogle enkelte. Skal det tillades antenneforeninger kun at forsyne egne medlemmer med hybridnettets ydelser og således kunne skumme fløden på omkringliggende beboeres bekostning? Med andre ord: skal vi have en vis styring af udviklingen af antenneforeninger? Hvorledes skal den nødvendige takstudligning finde sted? Hvor store må antenneforeningerne være? For det er jo helt sikkert, at foreningernes størrelse har afgørende betydning for økonomien ved udbredelse af hybridnettet. Det er altså et problem, vi skal tage stilling til. En vis styring af udviklingen af fællesantenneanlæg og af udviklingen af forbindelsesnettene imellem dem må vi nok tilstræbe.

[Birgith Mogensen]

Af hensyn til den kommunale planlægning må vi bede teledistributionsselskaberne lade kommunerne vide, hvor både vi og de står.

Når vi betragter det foreliggende forslags 3 modeller til, hvorledes økonomien i hybridnettet forudsættes afklaret, har CD svært ved at finde noget positivt i modellerne A og B, og der er en række spørgsmål knyttet til model C.

Vi noterer os de tanker, der er givet udtryk for om farerne ved alt for store antenneforeninger, men spørger om, hvorledes det kan lade sig gøre at opdele de eksisterende foreninger. De er jo kendetegnet ved at befinde sig i de store byer, og her virker de naturlige. Uden for de større byområder er det til gengæld vanskeligt at forestille sig at antenneforeningerne kan opnå nogen faretruende størrelse, altså faretruende for økonomien i antenneforeningernes ønsker om og behov for tilslutning til hybridnettet. Eller sagt på en anden måde: det må tilstræbes, at der via en vis styring ikke sker en så stor sammenlægning af eksisterende antenneforeninger, at en sådan sammenlægning kan udhule økonomien i det overordnede net.

For lad os slå fast, at nok beskæftiger vi os i dag med hybridnettet, men vort formål er at bane vej for bredbåndsnettet. Netop derfor er det så vigtigt, at vi forstår betydningen af hver enkelt del i den sag, vi her behandler.

Af vore afgørelser afhænger utrolig meget i det kommende samfunds udvikling. En række sociale og erhvervsmæssige og dermed infrastrukturelle aspekter knytter sig til en etablering af bredbåndsnettets forløber, hybridnettet.

Jeg har derfor med tilfredshed noteret mig, at ordføreren for forslagsstillerne, fru Ritt Bjerregaard, har udtalt, at der i så vigtig en sag må samarbejdes med regeringen. Jeg ser derfor frem til i enighed med socialdemokratiet at finde den rigtigste løsning for etablering af hybridnettet.

Poulsgaard (FP):

Der er jo forskel på folk; det ved vi godt. I fredags, da vi diskuterede mit forslag, terroriserede hele salen. Her retter ministeren en stor tak til socialdemokratiet – det var faktisk det samme, vi diskuterede. Men jeg

kan egentlig godt forstå, at ministeren var lidt irriteret på mig i fredags, for det, jeg sagde i fredags, var præcis det samme som det, venstres ordfører sagde nu. Jeg kan søreme godt forstå, at den regering har brug for nogle tanker og nogle overvejelser; en sådan uenighed skal man vist lede længe efter. Det var en helt anden tone, der lød fra hr. Sander i fredags, men hr. Fogh Rasmussen skal ikke have utak for, at han rejser debatten.

Det er spild af folketingets tid at diskutere det forslag, og dog må man måske sige, at det ikke er det, efter at have hørt de radikale. Det er sjældent, jeg føler trang til at sige tak til de radikale, men da jeg havde hørt fru Lone Dybkjær her i dag, forstod jeg, at dette vil få meget svært ved at samle flertal; jeg tror altså ikke på, at ministeren kan banke sine kollegaer i regeringen på plads.

Jeg har lyst til at citere teledirektør Ib Lønberg. Han siger, at det ikke er rigtigt, som det hævdes, at en særlig lovgivning om hybridnettet er nødvendig for at få et bredbåndsnethjemme, lige så lidt som det er nødvendigt for at få lyslederteknikken til at vinde indpas. Generaldirektør Würtzen siger, at man godt kan vedtage hybridnettet helt uden restriktioner, det vil altså sige uden at vedtage forbud mod privat nedtagning af signaler eller tvangstilslutning af nogen art.

Men sagens kerne er jo netop, at man vil forbyde disse privatnedtagninger, og så kan man stå og sige det modsatte, lige så meget man vil. Man skulle tro, at ministeren for offentlige arbejder kunne acceptere disse ekspertudtalelser, da han i den nedtagningsdebat, vi havde i fredags, stoled 100 pct. på de udsagn, han var blevet forsynet med fra P & Ts side.

Jeg vil bare stille et enkelt, meget vigtigt spørgsmål: hvad vil disse hybridtilhængerpartier gøre, hvis fællesantenneanlægsforeningerne, som jo har over 2 millioner seere, ikke ønsker at tilslutte sig hybridnettet? Med de oplysninger, vi er i besiddelse af, er der noget, der tyder på, at ca. 98 pct. af dem ikke ønsker at tilslutte sig dette hybridnet. Og hvad vil man gøre, når de rundspredende, direkte sendende satellitter kommer op i 1985–1986? Disse satellitter, som er underkastet den internationale radiolovgivning, kan det danske folketing ikke forhindre. Folketinget kan ikke forhindre fællesanlæg eller private i at nedtage fra dem; det er alle inter-

[Poulsgaard]

ationale eksperter enige om. Alle de programmer, vi får fra disse satellitter, Sky Channel, som Sverige får om få måneder, er reklamefinansierede. TV 2 uden reklamer er en død sild, for vi får reklamer i 1986.

Hvor vil man få pengene fra til dette hastværkshybridnet? Det er TV-seerne, der skal betale for det, men man ved jo, at de ikke vil være med, så det er naturgasskandalen én gang til, vi står over for.

Jeg forstår simpelt hen ikke socialdemokratiet. Når så stort et parti som socialdemokratiet fremsætter et sådant beslutningsforslag, må det kunne stille med en ordfører for partiet ud over forslagsstilleren. Man giver altså ikke selv meget for sit forslag, og det skal man sådan set have tak for, men jeg synes, det er en lille smule dårligt. Jeg synes også, at man somme tider burde læse Berlingske Tidende, selv om det er en kapitalistavis. Mandag den 14. maj kunne man i Berlingske Tidende læse, at man i Frankrig har opgivet disse planer om at forsyne 1,4 mill. franske husstande med lyslederkabler; det var nu ændret til 320.000, fordi det blev alt for dyrt. Ja, det var måske ikke så meget socialdemokratiet som ministeren, der skulle læse Berlingske Tidende. Der stod også søndag den 4. marts:

»Forbud mod satellit-TV er prisen for et dansk TV 2.«

Så kan ministeren stå heroppe og sige, så mange gange han vil, at det ikke er tilfældet, men det mener alle eksperter. Man kunne måske også lige henvise til de undersøgelser, der viser, at folk ønsker reklamefinansieret radio og TV. Det gør heller ikke noget indtryk, selv om ministeren tilhører et parti, der engang gik ind for det.

Men jeg kan da godt forstå, at regeringen har behov for at få noget vedtaget om TV 2 inden sommerferien. For man ønsker jo ikke en folkelig debat, man ønsker ikke, at der skal være tid til at informere befolkningen om, hvad det egentlig var, regeringen sagde; derfor skal det hastes igennem. Men tak for, at der ikke er flertal for dette forslag.

Tinning (VS):

Jeg finder ikke, der er den fjerneste grund til at takke socialdemokratiet for dette beslutningsforslag. Jeg mener tværtimod, der er tale om en kedelig opvisning i politisk uan-

svarlighed, drevet af en eller anden frygt for, at vi ikke skal kunne følge med det futtog, man kalder udviklingen, og drevet af en eller anden almindelig lyst til at drille regeringen. For hvad er det, man er kommet med?

Man kommer med et beslutningsforslag, hvor man siger, at folketinget nu må pålægge regeringen at fremsætte lovforslag, så vi får etableret hybridnettet, men de tanker og begrundelser, der ligger bag, er jo simpelt hen tyndere end pergamentpapir. Jeg var fuldstændig enig med fru Lone Dybkjær, da hun sagde: hvorfor starter vi ikke denne diskussion, hvor den skal startes, nemlig med spørgsmålet: hvem har brug for dette her, og hvorfor har de brug for det?

Det eneste, socialdemokratiet leverer i den boldgade, er en bemærkning om, at den danske industri og forskning, som er med i den forreste linje m.m. inden for lysleder- og informationsteknologien, endelig må have noget mere. Det er vel Christian Rovsing, det er NKT, og det er nogle få andre, men der er jo også nogle overvejelser, der hedder Japan, som folketingets erhvervsudvalg netop har besøgt, og som folketingets erhvervsudvalg er blevet overbevist om ligger 2-3 år foran Danmark med hensyn til disse kabler. Er det det, vi skal bruge? Det drejer sig jo også om Frankrig, Vesttyskland, USA og Sverige.

Men hvad der er endnu vigtigere end disse underlige, uforklarede industripolitiske hensyn, er, at det lige præcis efter vores mening ikke er - og det kan det vel heller ikke være efter socialdemokratiets mening - industripolitiske hensyn, der skal bestemme, om vi skal have dette hybridnet eller vi ikke skal have det.

I anden række nævner socialdemokraterne et andet hensyn: det beskæftigelsesmæssige hensyn. Det er selvfølgelig rigtigt, at det giver noget beskæftigelse, når man skal grave nogle kabler ned i jorden, ligesom det jo er rigtigt, at man skal bruge nogle folk, hvis man vil male Lillebæltsbroen med en tandbørste. Det kan heller ikke være det, som er eneaftørende. Jeg er igen enig, når fru Lone Dybkjær siger, at det, dette her drejer sig om, må være kulturpolitikken, og så nytter det ikke noget, når socialdemokratiet i bemærkningerne siger:

»Forslagsstillerne er sig fuldt bevidste, at etableringen af et landsdækkende hybridnet frem mod et bredbåndsnet vil ske samtidig

[Tinning]

med og betyde hurtige samfundsmæssige forandringer, der vil påvirke både arbejdslivet og fritidslivet.«

Ja mon ikke! Jeg mener, at socialdemokratiet skylder os nogle ting, som er betydelig mere udførlige end en bemærkning om, at vi vil arbejde for, at arbejdstiden tilpasses den teknologiske udvikling. Det vil vi også, og det har fagbevægelsen også forsøgt igennem masser af år. En af de erfaringer, vi kan drage af det, er, at arbejdstiden halter efter den teknologiske udvikling. 35 timers diskussionen er bare, mener jeg, ét tydeligt eksempel på det. Sådan som tingene kører nu, og sådan som de har kørt gennem de sidste, lad os bare sige små hundrede år, har vi altså historisk erfaring for, at arbejdstiden halter efter den teknologiske udvikling.

Det kan heller ikke nytte noget, at socialdemokraterne siger, at vi nu må give befolkningen bedre mulighed for at leve i et rigt menneskeligt miljø med et blomstrende kultur- og fritidsliv, og at lokalradio og lokal-TV sammen med anden informations-teknologi giver mange muligheder for at sikre en demokratisk udvikling, hvor mennesker ikke isoleres, og hvad ved jeg. Ja men det, der er realiteten, er, at man siger til dette folketing med en borgerlig regering: vi har selvfølgelig vores principprogram, hvor der står beskæftigelse, og det bør have noget med lighed at gøre, uddannelse skal have noget med lighed at gøre, fritid skal have noget med lighed at gøre, det holder vi alt sammen fast i, og nu vil vi gerne have denne regering til at etablere et hybridnet. Alle hørte formentlig hr. Fogh Rasmussens fuldstændig hæmningsløse lovsang, lovprisning, af liberalismens fortræffeligheder: markedskræfterne er det eneste, der garanterer os imod fejlinvesteringer – i en situation med 300.000 arbejdsløse! Jeg var lige ved, men nej, lad os styre os dér. Jeg synes, det er rystende, at man så som socialdemokratiet bare kommer og siger, at vi nu må have dette hybridnet.

Man siger også, at den drivende kraft ved etableringen af dette net er den udvikling, som ventes igangsat, når mulighederne for modtagelse af udenlandsk fjernsyn øges. Jeg vil gerne på det punkt erklære mig enig med hr. Fogh Rasmussen og sige: skæg for sig og noget andet for sig, fjernsyn for sig og hybridnet for sig. Folk kan udmærket få mulighed for at se fjernsyn helt uden hybridnettet.

Lad os fastholde det, men i øvrigt deltager jeg selvfølgelig ikke i hr. Fogh Rasmussens lovsang. Det kan altså ikke være det, vi skal bruge som drivkraft.

Derfor må vi spørge: hvorfor skal vi så have det hybridnet? Er det, fordi erhvervslivet, som hr. Fogh Rasmussen siger, trænger til at blive betjent ordentligt? Er det det, der er vores begrundelse? Det er ikke min, og jeg ved ikke, om det er socialdemokratiets, og om det er socialdemokratiets vigtigste. Jeg synes, det i hvert fald kunne være rart at høre det. For det, der her kommer til at ske, det er lige præcis, at man lægger op til etablering af et hybridnet, hvor folk kan få lov at betale for deres egne overflødigsgørelse, og så er den sag færdig.

Jeg mener, det er et uhyggeligt eksempel på, at man laver forslag efter princippet: har man først sagt B, må man bagefter forsøge at sige A.

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg vil gerne begynde med at takke socialdemokratiet for det initiativ, partiet har taget. Jeg tror, det er vigtigt, at vi også får en debat om hele denne problematik, både herinde i folketinget og under det videre udvalgsarbejde.

Angående de kritiske bemærkninger til forslaget vil jeg henvise til ministerens redegørelse, som jeg tilslutter mig.

Det hedder i punkt 2 i socialdemokratiets forslag:

»Hybridnettet skal etableres på en sådan måde, at der skabes grundlag for udvikling af et landsdækkende bredbåndnet.«

Det er altså en slags overgangsløsning, man her vil etablere, og jeg mener, vi kan konstatere, at bredbånd faktisk allerede eksisterer i det danske telenet og har eksisteret, så længe vi har haft fjernsyn i landet. Radio-kæder og fællesantenneanlæg er jo bredbåndssystemer. Men det nye er at lave det på en ny måde med nye muligheder, og det sker gennem en løbende udbygning af bredbåndskapaciteten i det overordnede telenet, og denne udbygning fortsætter i takt med, at det bliver teknisk og økonomisk hensigtsmæssigt. Det foregår ved, at telefonselskaberne lægger lyslederkabler på hovedstrækningerne. Derfor er spørgsmålet for mig ikke, om der skal introduceres bredbåndnet i

[Kofod-Svendsen]

Danmark; det, der skal tages stilling til, er takten og omfanget af udbygningen af bredbåndsnettet. Jeg er enig i, som det er nævnt heroppefra, at både industripolitiske, beskæftigelsesmæssige og kulturpolitiske argumenter støtter tanken om, at der etableres et landsdækkende, integreret bredbåndsnat her i landet.

Men så er der nogle spørgsmål, vi må drøfte og tage stilling til, bl.a. den familiemæssige følge af etablering af et sådant bredbåndsnat, hvor der jo tegner sig helt nye arbejdsmuligheder. Vi kan forestille os syersken, der kan blive hjemme og via sit TV-apparat tilsluttet bredbånd- og hybridnet kan samtale med sin værkfører om, hvilket mønster der den dag skal puttes i hjemmemaskinen, eller bogholderen, der ligeledes fra sit hjem og via sit TV kan udføre dagens arbejde. Det bliver altså en ny erhvervsituation. Vi vil gerne være med til at styre den teknologiske udvikling, så den øgede fritid, bl.a. takket være sparet transporttid, giver mulighed for øget samvær mellem forældre og børn. Der er nogle positive muligheder, men der kan også være nogle negative følger, nemlig at man helt bliver fremmedgjort over for arbejdskammerater. Den drøftelse vil vi gerne gå ind i, og tilsvarende, når det gælder de mediemæssige følger. Jeg tror også, vi må regne med, at udbygning af hybridnet og til sidst et bredbåndsnat vil få nogle mediemæssige følger. Der ønsker jeg, at fjernsynet fra at være et massemedium må blive ændret til et varieret, målgruppeorienteret medium, hvor seerne kan vælge programmer, som man nu vælger aviser og blade.

Men når vi skal i gang, er der tre ting, jeg lægger vægt på. Den ene er en geografisk spredning. Den anden er, at der sker en ligelig byrdefordeling, hvad det økonomiske angår, og at vi under udbygningen knytter an til kommuneplanlægningen. Det er de tre helt konkrete, nære punkter, jeg vil understrege.

Maisted (FD):

Hybridnet er ikke nogen forudsætning for bredbåndsnettet. Det er ingen teknisk forudsætning for at udbygge telekommunikation i Danmark, at der foretages en ulogisk og økonomisk sammenkobling af telefonnettet og fællesantennenettene til et hybridnet. Indfø-

relse af hybridnettet giver ikke én eneste forbruger mulighed for at kommunikere med en anden forbruger. Hybridnettet giver kun mulighed for at transmittere programmer fra en central modtagerantenne ud til forbrugerne, altså nøjagtig det samme, som allerede findes, eller som det enkelte fællesantennenat med en beskedent investering selv kan opnå med en lokal antenne. Der er altså ikke tale om nye muligheder for kommunikation, men kun om en central signalleverandør i stedet for privat modtagelse af TV-signaler. Det er hverken en teknisk eller en økonomisk forsvarlig løsning på forsyningen af forbrugerne med radio- og TV-signaler. Hybridnettet er den dyrest tænkelige måde, der vil påføre landets fjernsynsseere en økonomisk belastning, som er ganske unødvendig. Telefonselskaberne skal bruge, hvis vi ikke havde disse 400.000 husstande med, 2,6 mia kr. til at etablere en signalforsyning, som antenneforeningerne selv kan etablere for ca. 400 mill. kr.

Telefonselskabernes primære interesse i hybridnettet tager altså ikke udgangspunkt i forbrugernes behov, men i ønsket om at få TV-forbrugerne til at betale for forberedelserne til et kommende bredbåndsnat. Den nærmest paniske pression, som telefonselskaberne er i gang med over for kommuner og andre interessegrupper for at få hybridnettet vedtaget aldeles omgående, skyldes naturligvis telefonselskabernes ønsker om forsyningsmonopol, og dermed mister vi muligheden for, at TV-forbrugerne selv betaler deres egne investeringer.

Det nærmer sig det betænkelige, når telefonselskaberne i denne panik forsøger at sælge ideen om hybridnettet ved at fortælle publikum om alle de nye tjenester, man havde tænkt sig at tilbyde, når vi engang får et bredbåndsnat.

P & T er unægtelig kommet lidt i klemme i denne situation ved at gå ind i et så tæt samarbejde med telefonselskaberne, samtidig med at man konkurrerer på det skarpeste med de samme selskaber om, hvem der skal have eneret på de forskellige områder.

Samtidig holder P & T krampagtigt fast på sit monopol på kommunikationssatelliternes forbrugerprogrammer med forskellige selvmodsigende argumenter, og man prøver at give befolkningen indtryk af, at de frie rundspredningssatellitter aldrig kommer i æteren.

[Maisted]

Studerer man den internationale situation, er der imidlertid intet, der tyder på, at de først planlagte DBS-satellitter ikke skulle komme i æteren med programmer i 1985 efterfulgt af flere i 1986 og i de kommende år.

Hele diskussionen om hybridnettet og om, hvor meget det haster med at få det vedtaget, går derfor i hovedsagen ud på at opnå eller forankre monopoler på signalforsyning på TV-området, inden de frie DBS-satellitter kommer op, for når de først er der, bliver det meget svært at forklare TV-seerne, at de skal pille deres antenner ned og i stedet betale enorme summer til et hybridnet, som er helt unødvendigt.

Der bør være en skarp adskillelse imellem massekommunikation og telekommunikation i det kommende bredbåndsnet. Bredbåndsnet er noget helt andet end hybridnet, og der er ingen tvivl om, at informationssamfundet får behov for en udbygning af tovejskommunikationen i fremtiden, men bredbåndsnettet kan stille og roligt udbygges i takt med telefonselskabernes fornyelse af de gamle telefonledninger. I bredbåndsnettet er det naturligvis muligt at transmittere alle former for TV- og radioprogrammer. Men fordi det er teknisk muligt, er det jo ikke givet, at det er ønskeligt.

Programmer er massemedier ligesom aviser, bøger, tryksager, og set i et demokratisk perspektiv vil det være særdeles betænkeligt at gøre disse medier afhængige af en enkelt teknisk transmissionsform. Det ville være det samme som at påbyde, at alle aviser og bøger kun måtte trykkes i et centralt bogtrykkeri. Rationelt måske, men det ville være at spille hasard med ytringsfriheden som indsats.

Politiske, tekniske og arbejdsmarkedsmæssige forhold ville få alt for nemt ved at gribe forstyrrende ind i den frie ret til at modtage information fra alle de kilder, man selv ønsker. Det er paradoksalt, at man netop nu taler om at bryde Danmarks Radios og P & Ts ætermonopol for så samtidig at presse på for at få gennemført et teknisk monopol, som i realiteten kan komme til at betyde det samme. Eller er det bevidst politik fra socialdemokratiets side?

For at undgå en monopolisering af massemedierne . . .

Formanden:

Taletiden er for længst udløbet.

Maisted (FD):

Vil det sige, at jeg har mindre taletid end de andre?

Formanden:

Nej, der er 5 minutters taletid ved første behandling.

Maisted (FD):

Der er adskillige, der har haft længere taletid, end jeg har haft.

Formanden:

Det er ikke rigtigt.

Maisted (FD):

Jo.

Formanden:

Taletiden er udløbet.

Maisted (FD):

O.k. Jeg må jo tage en tur til i næste runde.

Det er sikkert gået op for socialdemokratiet, at jeg altså ikke vil støtte det foreliggende forslag.

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg vil gerne takke for de mange pæne bemærkninger, der er faldet om, at vi har fremsat forslaget. Der har selvfølgelig været enkelte undtagelser, men gennemgående synes jeg, der har været positive tilkendegivelser i forhold til det, der har været et af vores mål med forslaget, nemlig at det gav folketinget en mulighed for at få undersøgt disse ting grundigere og få en debat på et mere kvalificeret grundlag end det, tingets medlemmer hidtil har haft mulighed for at debattere på. Det har også været karakteristisk for de mange indlæg, der har været, at der har været en lang række spørgsmål, man gerne ville have yderligere belyst. Vi deler helt den opfattelse, at det er nødvendigt.

Vi havde i og for sig gerne set, at der ud af debatten kunne komme så klare tilkendegivelser, at erhvervslivet på dette område havde lidt mere klarhed over, hvad der var mulighed for i folketinget. Vi har i og for sig

[Ritt Bjerregaard]

haft to mål med forslaget, både at få debatten, at få oplysningerne, at kunne komme videre og samtidig at give dansk erhvervsliv nogle signaler.

Jeg vil også gerne her takke for den positive holdning, der lå i ministerens besvarelse. Desværre er det jo sådan, at det ikke alene er ministeren, men også nogle ordførere, der har tilkendegivet nogle forskellige synspunkter, men jeg synes, at ministerens tilkendegivelser var positive, og jeg mener også, at en række af de ting, som ministeren trak frem, er noget, der trænger til at blive nærmere belyst i udvalget.

Det gælder spørgsmålet om, hvor langt vi kan nå ud, og de nye oplysninger, der har været fremme om, hvad der kan klares inden for den økonomi, som vi opererer med her i forslaget, og det gælder også ministerens bemærkninger om hensynet til kommunerne, som vi ikke har taget særligt fat på i forslaget, sådan som vi har lagt det frem.

Jeg vil også gerne takke hr. Flemming Jensen for nogle i hvert tilfælde afventende, imødekommende bemærkninger. Jeg kan godt forstå – jeg tror, hr. Flemming Jensen var den første, der var inde på det – at der kan være en lyst til at gå langsomt frem, snakke tingene grundigt igennem. Jeg synes, vi er nødt til at kombinere det med den interesse, der er, set fra en dansk synsvinkel. Spørgsmålet er, hvor længe vi kan vente, hvor meget vi kan debattere, hvor meget alle ting kan belyses, hvis Danmark overhovedet skal placeres i en udvikling, der i andre lande går meget stærkt. Hr. Flemming Jensen sagde også, at der var meget, der tydede på, at disse ting skete, og at de faktisk allerede var i gang med at ske. Derfor bliver det politiske spørgsmål, om det er nødvendigt med en planlægning, om det er nødvendigt med en sikring af, hvor langt man når ud, til hvilke priser og under hvilke forhold, eller vi bare skal regne med, at tingene kommer til at foregå, sådan som de nu bedst kan.

Egentlig synes jeg såmænd godt, vi kan bruge nogle af de eksempler, vi har fra tidligere tider. Der var vel ikke så mange, der ville mene, at jernbaneudviklingen var noget, der helt kunne overlades til den enkelte – med hensyn til skinnernes form og størrelse osv. Der er vel ikke nogen grund til at regne med, at det er mindre nødvendigt her med

en fornuftig planlægning, for at man ikke skal spilde ganske mange ressourcer.

Hr. Fogh Rasmussens indlæg var jo interessant derved, at det bar præg af, at ideologien skulle trækkes frem. Det synes jeg i og for sig altid kan være fornuftigt at gøre. Desværre var der, forekommer det mig, meget lidt praksis i det, meget få overvejelser om den konkrete situation, vi står i, og meget mere lyst til fra venstres side at slå et slag for markedskræfterne og den rene liberalisme. Som hr. Poulsgaard allerede tidligere har sagt det, forstår jeg også godt, at ministeren ind imellem har det lidt vanskeligt.

Både fru Ingerlise Koefoed og fru Lone Dybkjær var enige i, at det var en god idé, at vi kunne få debatteret disse ting, og havde en lang række spørgsmål. Jeg deler helt fru Lone Dybkjærs opfattelse af, at der selvfølgelig – det har vi også antydnet i bemærkningerne – er en lang række samfundsmæssige, kulturelle og forbrugermæssige synspunkter knyttet til dette forslag.

Jeg skal slutte med et par bemærkninger til hr. Tinning, som – forekom det mig – fuldstændig forbigik det interessante fænomen, at dette hybridnet bliver etableret. Hr. Tinning tog udgangspunkt i, at det behøvede vi ikke at snakke om; hvis vi undlod en planlægning, kunne vi i virkeligheden også forhindre, at de meget ubehagelige ting, som havde konsekvenser for folk, overhovedet kom til at finde sted her i Danmark. Det er jo overhovedet ikke sagen, og det forekommer mig at være en himmelråbende naivitet.

Der foregår en udbygning på en lang række områder, og det afgørende spørgsmål er: skal vi politisk have indflydelse på det? Skal vi med ind i en planlægning? Skal vi sikre os en fornuftig udvikling på dette område, eller skal vi ikke? Hvorfor skulle det egentlig ikke også være industripolitiske hensyn, der bestemte folketingets stillingtagen til et forslag som dette? Hvad forkert skulle der være i, at det måtte spille en afgørende rolle i det kapløb, som Danmark selvfølgelig også må ind i?

Det er min klare opfattelse, at en videre diskussion om hybridnettet ikke er en diskussion om, hvorvidt vi får et kabelnet af den ene eller den anden art, men er en diskussion om, hvorvidt vi politisk vil være med i en planlægning af det, og hvordan vi vil være med.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

På grund af emnets meget store vigtighed er det min agt at udnytte min taletid næsten maksimalt.

Lad mig starte med at sige tak for, hvad jeg har hørt. Især vil jeg igen sige tak til forslagsstillerne. Nu sagde fru Ritt Bjerregaard her, at hensigten var at give folketingsen en mulighed for at debattere på et mere kvalificeret grundlag, end der hidtil havde foreligget. Jeg må således foranlediget på ny erindre om den meget fyldige redegørelse af 10. maj 1983, som har kunnet sættes til debat, når som helst det måtte have passet nogen. Den er endda suppleret med teleadministrationsens plan af 1. november 1983. Det er ret prætentivt at mene, at dette forslag, der jo ikke tager alle aspekter i betragtning, som fru Ritt Bjerregaard selv sagde, skulle være meget mere fyldigt. Men o.k., det er fremsat på et senere tidspunkt, og det er altså godt, at vi har denne debat, men der har altså ikke været savnet et grundlag for at føre en sådan hidtil.

Jeg har et par bemærkninger til hr. Fogh Rasmussen. Hr. Fogh Rasmussen nævnte dette med vandtætte skodder mellem omkostningerne ved et hybridnet og ved andre teletjenester, altså især telefon. Jeg tror, det er lidt af en utopi. Jeg tror ikke, det er muligt at lave disse skodder vandtætte. Jeg omtalte det selv i min tale før, idet jeg sagde »i så høj udstrækning som muligt«. Eftersom de nye kabler vil fremføre i massevis af tjenester, vil det ikke være muligt at lave en konto i telefonselskaberne og sige: forsendelsen af det og det debiterer vi her, forsendelsen af noget andet debiterer vi dér. Der ligger jo allerede skitser til et hybridnet eller strækninger af et hybridnet, og det er klart, at telefonindehaverne i kraft af deres abonnement har været med til at betale disse ting, og det er så meget mere rimeligt, som det jo også tjener telefonabonnenterne. Jeg er enig i princippet, bare ikke i, at det skulle være muligt med vandtætte skodder.

Jeg vil også sige til hr. Fogh Rasmussen, at jeg tror, det er en utopi at tro, at TV-modtagelse over lyslederkablerne kan undværes som incitament i opbygningsfasen for et hybridnet og de derefter følgende bredbåndstjenester. Så aktuelt påtrængende er behovet

ikke, hverken hos erhvervslivet eller hos offentlige og private institutioner, at disse vil kunne trække det frem. Vi kan så diskutere om et øjeblik med fru Lone Dybkjær, om det skal forceres, om det skal trækkes frem, men det ved jeg venstre i høj grad ønsker. Så kan man altså ikke se bort fra TV-modtagemuligheden som et væsentligt incitament for brugerne til at tilslutte sig og give det nødvendige økonomiske grundlag.

Endelig må jeg give en kontra med hensyn til, hvem der kan nedtage fra kommunikationssatellitter. Jeg troede, vi havde danset den kvadrille her i fredags, men nu starter vi altså forfra, og det har jeg da ikke spor imod. Må jeg ikke udfritte hr. Fogh Rasmussen? I fredags hørte vi hr. Poulsgaard tale om nogle eksperter. Vi fik ikke nogen eksperter nævnt. Jeg har spurgt efter dem før. Nu fik jeg at vide, at en række lande tillader andre end P & T at tage ned fra kommunikationssatellitterne. Jeg må på ny oplyse, at dette ikke er rigtigt – selv ikke hvis det kan bevises, at en avis har citeret en eller anden for at have nævnt et land eller to. Det bliver det ikke mere rigtigt af. Dette er ikke rigtigt, og man kan ikke blive ved med at debattere på det grundlag, når man har haft så lang tid til at undersøge det i. Man siger »en række lande«, men når jeg så siger: nævn mig landene, så er der ikke andet end et stort spørgsmålstegn. Det må da på et eller andet tidspunkt holde op. Lad os ikke tirre hinanden med sådan noget, som ikke eksisterer.

Hr. Poulsgaard skal jeg selvfølgelig ikke spilde tid på igen i dag, men han talte om at terrorisere. Den terror, han udøvede mod folketingsen i fredags, bestod kun i, at han stod og svingede med Berlingske Tidende og citerede, hvad der stod i en artikel om, hvordan Sverige bærer sig ad med hensyn til nedtagning fra kommunikationssatellitterne. Da jeg gik hen og så efter, hvad der egentlig stod i den artikel, så stod der det modsatte af, hvad hr. Poulsgaard tre gange heroppefra havde sagt. Om det ikke er terror, er det i hvert fald tidsspilde.

Jeg vil meget gerne gå ind på fru Lone Dybkjærs spørgsmålstegn. Det er nødvendigt, at hun – at mange af os – sætter disse spørgsmålstegn. Hvem er det, der skal bruge hvad? Hvad er forbrugernes eller brugernes – som jeg tror fru Lone Dybkjær sagde – behov og interesse? Jeg tror ikke, der kan gives

[Ministeren for offentlige arbejder]

et klart svar på det, men derfor er det alligevel nødvendigt, at man hele tiden overvejer det og følger med i, hvad det er, man gør, og hvordan det virker. Jeg tror ikke, det kan siges med sikkerhed, og her vil jeg gerne citere Torben Bo Jansen, som har skrevet en bog, der hedder »Valg af fremtid«. Det er den bedste fremtidsanalytiske bog, jeg kender. Han har ret mange sider om netop hybridnet og bredbåndsnet, og han siger, at den menneskelige fantasi ikke engang slår til til i dag at kunne sige, hvad dette alt sammen vil medføre.

Jeg vil gerne citere mig selv fra en artikel, jeg havde i Erhvervs Bladet, hvor jeg nævnte tilkomsten af et elektricitetsnet her i landet. Hvem forestillede sig i slutningen af forrige århundrede, hvad det ville føre til? Vi fik elektricitet ind på arbejdspladser og i hjemmene for at få lys og for at få varme, men hvem forestillede sig dengang hårcurlere og barbermaskiner og elektriske skrivemaskiner, og hvem forestillede sig tilslutning til vaske-maskiner og tørremaskiner og opvaskemaskiner og fryserne og køleskabe og strygejern og alt det, som vi omgiver os med hver eneste dag, radio og TV ikke at forglemme? Hvem forestillede sig det ved århundredskiftet?

På samme måde tror jeg – og det signal skal være tydeligt givet – at bredbåndstjenesterne har disse muligheder for at tjene os. Det er vigtigt, naturligvis, at vi behersker dem, ellers bliver det omvendt. Men da de har mulighederne i sig, og da de kommer alligevel, så mener jeg – og det er et svar til fru Lone Dybkjær – at det er fordelagtigt for os, at de kommer hurtigt, idet der er en hel række fordele ved det, ikke kun for industri og eksport, men også for teknologi her i landet, som vil brede sig over ret mange områder. Der er fordel ved, at det kommer hurtigt, når vi netop har til formål at beherske det.

Det kan ikke nytte at vende ryggen til sådanne ting, som kommer alligevel – det kan også være et svar til hr. Tinning, som sikkert ikke har ventet noget svar – det kan ikke nytte at vende ryggen til det, der kommer bagfra og tager dig og vælter dig omkuld. Det er meget bedre at vende fronten til det, at lære det at kende, fordybe sig i det, forstå fordelene, indse risiciene. Så må vi have den tillid til vort undervisningssystem, til vor befolknings stade og standard, at den nok skal

finde ud af at uddrage de gode ting og så vidt muligt undlade, hvad der er mindre godt. Men hvad der er godt og mindre godt, det må det enkelte menneske og den enkelte familie jo til syvende og sidst selv bestemme.

Jeg hører ikke til de bekymrede i den retning, lige så lidt som jeg deler de bekymringer, hr. Kofod-Svendsen gav udtryk for, når han talte om det passiviserende og sløvende, der er over TV-modtagelse i hjem og familier. Der er jo på disse apparater – hvad enten det gælder modtagning af signaler af den ene og den anden art, eller det gælder andre former for bredbåndstjenester – en knap, som, hveranden gang man rører ved den, slukker. Jeg skal ikke give nogen forskrift om, hvor længe der skal være imellem, og hvornår den skal tænde, og hvornår den skal slukke, det må den enkelte selv om. Men jeg mener, at TV-modtagningen i vore hjem er en velsignelse i oplysningens og kulturens tjeneste. Jeg mener, at det samler familierne. Hvor man for en generation siden gik i biografen, forældregenerationen med hinanden og børnene med deres kammerater, så sidder man nu med hinanden på skødet eller i hånden og ser nye ting, spændende ting, dramatiske ting, interessante ting; man kan tale uden at forstyrre naboen, man kan stille spørgsmål. I vor familie, kan jeg udsige i hvert fald, har mange vigtige debatter været ført – for os vigtige – på grund af impulser, der er kommet ud af diverse kasser.

Jeg er overbevist om, at når nu disse nye kabler kommer – og de er over os hurtigere, end vi kan ane, selv om det altså ikke er i år eller næste år – så vil der være en udvikling, som vil prisbilliggøre det, således at de mennesker, der bor ude i de fjernere egne, og som kommer med senere, dog vil få en økonomisk fordel i forhold til dem, der går ind i starten. Heller ikke af den grund skal man være alt for bekymret.

Jeg er overbevist om, at når nu disse mange tjenester kommer, så vil det danske folk have evne til at underlægge sig det, benytte det til det gode – og i øvrigt skal vi ikke have nogen barnepiger til at bestemme, hvad der er godt, og hvad der er mindre godt.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

[Ritt Bjerregaard]

I starten af ministerens indlæg faldt der lige et par bemærkninger om redegørelsen og forløbet inden for regeringen. Det er jo ikke sådan – hvad ministeren for offentlige arbejder også vil vide – at vi ikke er opmærksomme på den redegørelse, der har været fra ministerens side. Det fremgår klart af vores bemærkninger. Vi har også været opmærksomme på teleadministrationernes redegørelse; det fremgår også klart af vores bemærkninger. Når vi derfor kommer med et forslag, skyldes det alene én ting, nemlig at der ikke er kommet noget fra regeringen. Efter at vi har fået den redegørelse fra teleadministrationerne, er der ikke sket noget fra regeringens side. Det kan da kun glæde os, at ministeren for offentlige arbejder her i dag står og taler varmt for, at vi får det. Men det korte af det lange er, at regeringen ikke har kunnet lægge et forslag frem. Derfor har oppositionen været nødt til at prøve, og så kan vi håbe, at det kan føre til noget.

Fogh Rasmussen (V):

Fru Ritt Bjerregaard konstaterede, at jeg havde holdt en ideologisk tale. Det blev jeg ikke bebrejdet, men jeg blev kritiseret for, at der var for lidt konkret indhold. Præcis den samme kritik kunne man udmærket rette imod socialdemokratiets forslag til folketingsbeslutning, der jo egentlig rejser flere spørgsmål, end det løser. Det er heller ingen kritik af det socialdemokratiske forslag til folketingsbeslutning. Jeg tilslutter mig tværtimod helt anerkendelsen af, at socialdemokratiet har lagt et forslag frem, og at der bliver en mulighed for her i folketinget at tage også en mere principiel drøftelse.

Det får mig til at sige i forlængelse af nogle af de betragtninger, der har været fremført, at nu er denne debat ikke i særlig høj grad kommet til at dreje sig om de ikke-tekniske sider af alt det, vi står over for; men jeg mener faktisk, at vi selvfølgelig også er nødt til at have med i vores overvejelser: hvad er det egentlig for noget, vi står over for? Det samfund, vi ønsker os, er det sådan et blip-blip-samfund, hvor borgerne uafledeligt bombarderes med informationsblip? Er det et samfund, hvor man sidder derhjemme foran sin skærm med høretelefoner på og kommunikerer med andre via et bredbånds-

net? Man må da gøre sig klart, om det er sådan et samfund, man ønsker sig.

Jeg vil gerne slå fast, at det er ikke noget, vi skal styre, for denne tekniske udvikling kommer under alle omstændigheder, men selvfølgelig er man som politiker nødt til at tage stilling til, hvordan man vil sikre, at samfundet tilpasser sig på en sådan måde, at man ikke nedbryder fællesskaber, men opbygger fællesskaber, hvorledes man kan sikre, at denne nye teknik kan bruges på en positiv måde, sådan at teknikken bliver menneskets tjener og ikke menneskets herre.

Flemming Jensen (KF):

Af hensyn til den nu og da beklagelige kendsgerning, at alt, hvad der siges her, kommer på tryk bagefter, må jeg nok indlede med at bekræfte over for fru Ritt Bjerregaard, at hun har opfattet den indstilling, jeg gav udtryk for, ganske korrekt. Fru Ritt Bjerregaard sagde » positiv, afventende«, med tryk i og for sig på begge ting. Positiv på grund af, som jeg har nævnt, de muligheder, der ligger i den ny teknik, men også afventende. Her kan jeg i og for sig bruge fru Ritt Bjerregaards egne ord. Det blev nævnt som et af formålene med dette beslutningsforslag at få debat og undersøgelse, og deri ligger det afventende.

Jeg vil også gerne understrege, at jeg er helt klar over, at det jo ikke er en Storebæltsbro eller en Saltholm lufthavn, vi drøfter, så tiden er jo begrænset, fordi man her pudsigt nok er gået i gang.

Jeg vil også gerne bekræfte, at en form for planlægning må man nu engang have i dette samfund. Jeg er ikke anarkist. Vi skal finde frem til en form for planlægning i størst mulig frihed.

Poulsgaard (FP):

Den sidste ærede taler har da ret i, at alt, hvad vi siger, kommer på tryk, men der opstår somme tider nogle misforståelser. Ministeren havde nok i dag lyst til at skælde ud på hr. Fogh Rasmussen, men da han jo er kollega, var det mig, der igen skulle have lidt på pukkelen. Det kan jeg også nok klare, men jeg vil ikke have flere misforståelser.

Nu har ministeren både i fredags og her i dag sagt flere gange, at jeg er kommet med en hel masse påstande, men han savner bevi-

[Poulsgaard]

ser. Jeg vil love ministeren for, at der ikke skal være nogen som helst tvivl om korrektheden af det, jeg har sagt, og at jeg vil stille ministeren nogle skriftlige spørgsmål, og når ministeren kommer til at svare på dem, vil ministeren se, at jeg har alt det bevismateriale, der er ønskeligt. Det er teknisk betonet, meget af dette her – ministeren nikker, så dér er vi i hvert fald enige – og derfor vil jeg love ministeren at stille en stribe af spørgsmål. Vi skal nok snart have sommerferie, men denne debat kan jo godt køre i sommer, og det gælder i hvert fald mig, at vi ikke hu hej, vilde dyr skal vedtage dette hybridnet.

Jeg er fuldstændig enig med repræsentanten for – hvad er det, det nye parti hedder? – det er også lige meget – hr. Maisted. Det var synd, han blev afbrudt i sin tale, men det, han sagde, kan også godt stå for fremskridtspartiets regning.

Tinning (VS):

Jeg synes, at ministeren for offentlige arbejder var imponerende i sin næsten cowboyagtige beskrivelse af, hvordan man vender front mod udviklingen og tager udfordringen op. Det, der måske var beklageligt, var, at han dermed fik placeret sig nogenlunde på linje med fru Ritt Bjerregaard, der var præcis lige så unuanceret.

Det er jo ikke rigtigt at argumentere på den måde: når vi nu får hybridnettet under alle omstændigheder, hvorfor går vi så ikke bare i gang med at påvirke det? Det var sådan nogenlunde fru Ritt Bjerregaards synspunkt. Det, jeg sagde, var, at vi vil godt være med til at diskutere, om vi skal have det. Det er en diskussion, som stadig er værd at tage. Det er jo ikke sådan, at hybridnettet kommer under alle omstændigheder, uanset hvad socialdemokratiet siger og gør, uanset hvad det radikale venstre siger og gør, uanset hvad vi herinde i øvrigt siger og gør. Det er derimod rigtigt, som ministeren for offentlige arbejder sagde det, at ikke engang erhvervslivets behov og de offentlige institutioners behov kan hive det hybridnet frem. Det, det drejer sig om her og nu, er at diskutere: vil vi forcere den udvikling, eller vil vi ikke forcere den udvikling? Det er den egentlige diskussion. Ministerens bemærkninger om, hvad teknikken kan og alt det dér, og om fjernsynet, der samler familien, får mig til at sige: man kun-

ne have hørt præcis den samme tale for 15 år siden om a-kraften.

Fru Ritt Bjerregaard siger, at dette hybridnet kommer jo under alle omstændigheder. Og det er heller ikke det, der interesserer socialdemokratiet for alvor. Det, der interesserer, er at få lavet det integrerede bredbåndnet, har jeg forstået. Her kunne jeg godt tænke mig – måske ikke nu, men måske senere – at få at vide: hvad betyder det, når socialdemokratiet siger, at når vi får en hybridløsning, så kan vi få et integreret bredbåndnet, men vi binder os ikke, for brugerne vil bestemme, om det skal laves, og brugerne vil bestemme i hvilken takt. Hvordan det? Det synes jeg er komplet uigennemskueligt.

Jeg vil godt sige til sidst, at hvis det virkelig var formålet med forslaget at få en grundig debat og give muligheder for grundige undersøgelser og give mulighed for klare signaler til det danske erhvervsliv, så kunne vi sagtens have klaret os med en forespørgselsdebat, som vi gerne havde deltaget i – også gerne en dagsorden i forlængelse af den om et eller andet, det er jo ikke til at vide. Men det, det egentlig handler om, og det, som fik mig til at kalde det her politisk uansvarlighed, er, at socialdemokratiet siger, at nu skal vi have hybridnettet – og så i øvrigt mener, at vi skal bruge tid til det, bare fordi regeringen ikke har lavet et forslag, og at så må socialdemokraterne endelig komme med det.

Til allersidst vil jeg godt sige, at for os er der selvfølgelig ikke noget galt i, at en socialdemokrat siger, at industripolitiske hensyn er vigtige. Hvad andet kan man forvente af en socialdemokrat? Men det, som jeg synes der er noget galt i, er, når socialdemokraterne siger, at det vigtigste – og det er det, der siges i bemærkningerne – hovedhensynet i denne sag, er de industripolitiske hensyn. Det er det, der hives frem i den skriftlige fremsættelsestale, det er det, der hives frem hele vejen igennem. Det er dér, jeg er rystet, og det er dér, jeg protesterer. For hele diskussionen om, hvorvidt vi skal have det hybridnet, og om vi skal have et integreret bredbåndnet, det må ikke, kan ikke først og fremmest være en industripolitisk, men derimod en kulturpolitisk diskussion.

Fru Ritt Bjerregaard ved jo godt, at ligesom fru Ritt Bjerregaard står her og siger: »Nu må vi skynde os, for i det store udland konkurrerer de med os«, er der i udlandet

[Tinning]

samme slags folk, der siger de samme ting. De står i alle de andre, store udlande og siger præcis de samme ting. Det, jeg siger, er: vi skal ikke hoppe på en vogn, bare fordi vi frygter at blive kørt bagud i den konkurrence, uden at tage de nødvendige kulturpolitiske diskussioner først.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det den 11. maj 1984 nedsatte udvalg til behandling af forslag til lov om et teknologinævn. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Socialudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændring af reglerne om børns og unges døgnophold uden for eget hjem). (Lovforslag nr. L 153).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Erhvervsudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om betalingskort m.v. (Lovforslag nr. L 35).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udv. om offentlige arbejder (15/5 84):

Udtræder: Riishøj (SF)

Ny stedf.: Margrete Auken (SF).

Det energipolitiske udvalg (15/5 84):

Udtræder: Ingerlise Koefoed (SF)

Nyt medl.: Riishøj (SF)

Udtræder: Riishøj (SF)

Ny stedf.: Ingerlise Koefoed (SF).

Miljø- og planlægningsudvalget (15/5 84):

Udtræder: Rønholt (KF)

Ny stedf.: Carl Martin Christensen (KF).

Kommunaludvalget (15/5 84):

Udtræder: Agerschou (SF)

Nyt medl.: Carsten Andersen (SF).

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 16. maj 1984, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.20